

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6.50 mesečno, četrtletno K 19.50.
Če pride naročnik sam v uredništvo po list: Mesečno K 6.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Monarhistični puč v Nemčiji.

Berlin v rokah monarhistov. — Direktna pogajanja med Jugoslavijo in Italijo. — Zavezniki zahtevajo izpraznitev Radgone.

Poljska.

Poljsko bo lahko presojal le oni, ki pozna njeno zgodovino, njeno zgodovino pa bo razumel le oni, ki pozna poljski značaj. Vsak narod ima več ali manj svojo lastno filozofijo in lastno psihologijo in tako jo ima tudi poljski. Poljaki so po plemenu in po jeziku Slovani, a med slovanstvom zavzemajo čisto svoje mesto. Slovanski narodi so bili po ogromni večini več ali manj skoro vedno podložniki svojih drugorodnih sosedov, občutili so krvico in zato so jih tudi znali sovražiti. Tu tiči tudi vzrok, da so Slovani po ogromni večini demokratični narodi. Med njimi sta samo dva naroda, ki sama, vsaj v prejšnjih časih, nista poznala suženstva, zato sta pa tudi sama postala tlačitelja. Ta dva naroda sta: poljski in ruski. Radi tega imata pa tudi samo ta dva naroda visoko plemstvo, dočim je ostalim Slovanom visoko, da, celo srednje in nižje plemstvo tuje.

Poljska je bila mogočna samostojna država še tedaj, ko o narodnosti človeštvo

še ni imelo pojma, ko se z narodnostjo še ni računalo, ampak le z dinastičnim imperijalizmom ter kvečjemu tudi še z vero. Radi tega je jasno, da se kakor druge tedanje države tudi Poljska ni omejevala pri širjenju svojih meja le na teritorij obljuden od Poljakov. Tako je v nekaterih dobah obsegala Poljska obširna ozemlja, ki bi po sedanjih narodnostnih načelih morala pripadati deloma Rusom, deloma Nemcem in tudi Litavcem.

Tako je bilo vse do nesrečnih delitev Poljske, ko je prej mogočna država razpadla na tri dele ter je prišlo njeno prebivalstvo deloma pod Rusijo, deloma pa pod Avstrijo in Nemčijo. Ljudstvo, ki je pripadalo dotlej Poljski je to bolelo in prišlo je do opetovanih uporov in revolucij, ki pa niso bile toliko narodnostne, ampak mnogo bolj državne. Tudi zadnji revolucionarni voditelj Koscinszko ni imel pri svojem uporu v mislih poljski narod kot tak, ampak poljsko državo.

Tekom dolgih let tujega gospodstva vzdihujoč pod tujim jarmom pa je državni čut, ki je dotlej družil Poljake, začel prehajati v narodni čut. Čez vesoljni svet je šla

nova narodnostna misel; in kakor so se te misli oklenili najpoprej vsi tlačeni in zatirani, tako so se je oprijeli tudi Poljaki. Od njene evangelija so se naučili, da ni narod istoveten s tedanjim državnim pojmom, ampak da je lahko enoten narod tudi oni, ki nima lastne države in celo kljub temu, da je razdeljen v več držav s tujo nadvlado.

Ta nova ideja je prinesla Poljakom renesanco, ki bi bila v drugačnem slučaju gotovo izostala. Kajti državna misel ni nikoli naravna prvina, ampak le privzgojena lastnost, ki, kakor hitro je država razbita, sama na sebi že v par generacijah zamre. Naravna prvina je samo narodnost, ki se nikoli ne da zatreti, ki živi celo še tam, kjer narod niti svojega lastnega jezika več nima. To nam najlepše potrjujejo Irci, ki so tekom stoletij prevzeli angleški jezik, se pa v kljub temu še vedno smatrajo za Irce in ne za Angleže.

Poljaki so se z dihom novih idej in novih kulturnih in drugih svetovnih vidikov, dvignili kot narod ter kot tak živeli, čeprav ni več živela njihova skupna država. Narod-

Gustav Strniša:

Pesmi preziranega.

Srce ie mehko kakor vosek, manjka mu le kvasa stremljenja, ki so mu ga vzeli in ognja ljubezni, ki so mu ga ugasnili.

Pečen bi bil kruh in dal bi ga v hrano tisočem.

Potrosil bi njegove drobtinice ptičem, da bi peli nasičeni njegovega slaja mojo pesem, rosil bi v svojih solzah namočenega, po zelenih vejah, da bi šuštele mojo melodijo in natrosil bi ga v bistre studence in reke, da bi šumele moj spev.

Odrezal bi ga kos siromaku goslarju, da bi izvabljal moje glasove iz svoje vijoline nasičen z mojo hrano.

In prisluškoval bi tedaj sam v naravi, prebiral svoje strune in sanjal.

Takrat bi poklical vas, ki ste mi vzeli kvas stremljenja in ugasnili ogenj ljubezni, poklical bi vas ter hotel vaše sodbe.

Tedaj šele bi bila vaša sodba pravična, kajti vi bi okušali mojo skrivnost in govorili mojo sodbo. — Ker pa niste uživali moje skrivnosti, ste zapisali sodbo »Prezir« in me pustili v trpljenju.

Prezrli ste mojo pesem, a nje glasov ne boste mogli nikdar prezreti; vedite, še ponoči jih bodo polna vaša ušesa in zaman jih boste odganjali v svojem nemirnem spanju.

In moji glasovi vam bodo glasovi bdečega in trpečega in sami boste čuli v njih svojo sodbo:

Preziranje se rodi iz zavisti in vaša zavist vam trka na duše in prosi odkrite besede.

* * *

Travne bilke sem spletel v piščal in grlo slavca je bil njen glas.

Igral sem na piščalko novo pesem in sanjal novo življenje.

Prihitel je črni krokar obupa in zahteval moje grlo:

V težki boleti sem igral nekaj na piščalko obupa in zdaj naj vrnem tiste glasove. Kje sem že izgubil one glasove in piščal sem že zdavnaj vtopil v solzah hrepenenja.

Z bolno dušo sem podil krokarja, pa ni hotel odleteti, čepel je na moji rami in me kljuval ter zahteval mojo piščal.

Utrujen in osamljen sem mu dal grlo slavca. Zakrakal je krokar v divjem veselju.

Raztrgal sem svoje oblačilo slepote, spoznal svojo pesem in zahteval svoje grlo nazaj.

Dvigal se je krokar višje in višje ter krokal svojo pesem. Donela je prek dobrav in odmevala vsa spremenjena vendar ista, ter padala kot krvava slana v mojo dušo.

Da, brezup mi je odnesel moj spev, a

ta brezup je bil rojen v zavisti mojih bratov, zato me muči moja lastna pesem.

Iz lastavičjih gnezd sem si sezidal kočo na visoki gori jasnih ciljev in ni je dosegla strela sovraštva in zavisti.

Bil sem ptič med ptiči, žarek med žarki, oblak med oblaki, skala med skalami.

Le korak in dosegel bi tajno veselstvo, ki bi me razkrojilo, sam bi postal veselstvo in užival najvišje blaženstvo.

Tedaj si stopila predme ti vila mojega življenja, moja človeška ljubezen. Tvoje lase so opletali solnčni žarki kakor črne dragulje, na tvojih ramenih sta čepela dva goloba belejša kot mleko in svetlejša kot srebro, tvoji grudi sta bili biserni školjki v svitu zlače zarje. Tvoje telo je bilo kot kerubim pred Gospodom, a roke in noge blesteče, vitke vaze sestavljene iz samih belih lilij.

Odprla si svoja usta in videl sem čudo: Razgrnila se je rubinska zaveza, razklenila se je krona bisernih zob, oglasila se je harfa in vtili so se v dušo glasovi, ki jih nisem čul niti v najlepših sanjah.

Zavabila si me.

Pozabil sem svojo kočo in svetnje mir, pozabil ptice in oblake, žarke in skale ter mislil, da stopiš z menoj v mistično višino pozabljenja in združenja z večno ekstazo.

(Dalje sledi).

nostni princip je dal slutiti že ob začetku kaj je njegov pravi cilj in kakšen bo njegov najvišji trijumf, namreč osnove narodnostnih držav, ki bodo bazirale izključno le na narodnosti in ne več na dinastičnem in verskem imperijalizmu. Dolg in strašen boj je bil narodnostni princip, dokler ni prišel do popolne veljave. Zaključiti pa bi ga bila morala svetovna vojna. Bi ga bila morala, pravim, kajti v resnici ga ni zaključila in tako traja ta boj dalje ter bo rodil morda že v bližnjih letih nove grozne vojne in pokole ako ne bo zmagala nad kruto silo zdrava razsodnost, v kar pa je težko, jako težko verjeti.

Svetovna vojna ni našla Poljakov ne pripravljenih. S svojo zvito diplomacijo so razdelili delovanje tako, da je njihova stvar stala na obeh straneh dobro, tako pri antanti, kakor pri centralnih državah. Morda je bila Poljska edina, ki bi bila oživila v vsakem slučaju, če bi bili zmagali zavezniki, ali pa centralne sile. V tej njihovi dvojni politiki pa leži tudi deloma vzrok poljskega separatizma, dočim ga leži drugi del v sporu z Rusi, ki je star, kakor je stara zgodovina teh dveh narodov. V času poljske slave, so bili Poljaki tisti, ki so neusmiljeno zatirali Ruse, ne morda radi narodnosti, ki se je takrat še niso zavedali, ampak mnogo bolj radi vere. Ukrajina in druge ruske zemlje, ki so pripadale nekda Poljski so imele na hrbtu poljske grajščake, istotako, kakor smo imeli mi Slovenci nemške. Da jim tega Rusi, ko so dobili oblast nad Poljaki niso odpustili je pač lahko razumljivo. Poljaki pa, mesto da bi se bili potrkali na prsa ter priznali: mea culpa, so zvalili vso krivdo na Ruse.

To je bilo seme, ki je rodilo poljsko-rusko smrtno sovraštvo; to je bil vzrok stalne ovire za pristop Poljske k slovanstvu, ter uravnave poljske politike po slovanskem toku. Poljaki so bili, posebno kjer niso bili pod Nemci, prijatelji vseh onih, ki so bili sovražniki Rusov. Tako so se družili v Avstriji z Nemci in Madžari, radi česar smo trpeli ravno mi Slovenci in Čehi, zastopani v dunajskem parlamentu največ.

Svetovna vojna je končala z zmago antante in ustvaritvijo velike Poljske. Končala je pa tudi s porazom Rusije. To je bila za Poljake taka zmaga, ki jo niti v sanjah niso nikoli pričakovali. Premagana sta bila z enim mahom dva sovražnika, ki sta bila pa tudi med seboj sovražnika. To je pojav, ki nima morda v vsej zgodovini analogije.

S to preveliko in nepričakovano zmago so postali Poljaki ošabni. Njihovo ošabnost pa je še bolj povečala okoliščina, da jih Anglija in Francija neobhodno rabita za svojo bodočo svetovno politiko. Poljska naj bo oni policaj, ki prevzame nalogo tiščati za vrat Nemčijo in Rusijo, dve veliki sovražnici Anglije in Francije. Tu tiči tudi vzrok, da so v Parizu odobrili Poljski take meje, kakor bi jih ne bili nobeni drugi novonastali državi. S tem je Poljsko prevzel imperijalizem, ki je desetkrat hujši od italijanskega. S tem pa se je Poljska tako oddaljila od slovanstva, da bi bilo vsako splošno slovensko skupno delovanje z njo nemogoče.

Ali bo to Poljski koristilo? Ne bo! Gorje Poljski, če se dvigne enkrat nad njo nov blok: Nemčija—Rusija. Spor Poljakov s Čehi radi Tešina, pa bo, naj se konča kakorkoli, stalna ovira za zблиžanje teh dveh

držav. Tako bo stala Poljska sredi sovražnikov popolnoma sama. Ta položaj pa je silno nevaren za Čehoslovaško. O tem pa drugič.

Politični pregled.

K krvavim spopadom na Tešinskem. »Neue Freie Presse« poroča sledeče podrobnosti o nemirih na Tešinskem: Na vest, da je bil mestni župan mesta Orlice v Frajštatu aretiran in interniran ter potem prepeljan v Karvin so udrli Orličani oboroženi z železnimi drogi in drugimi predmeti v Karvin, da ga rešijo. Na mostu med Karvinom in Frajštatom pa so jim prišli nasproti Poljaki ter jih napadli. Nastal je strašen pobjoj. Neka antantna četa pod vodstvom italijanskega častnika je hotela pretepače pomiriti, toda pri tem je bil častnik tepen, neki francoski vojak pa vstreljen. V Karvinu, Dombrovi, Frajštatu in drugih krajih je prišlo do enakih spopadov, ki so zahtevali obojestransko več mrtvih in ranjenih. Operirali so tudi z ročnimi granatami in samokresi. Antantne oblasti so izvršile mnogo aretacij. V Karvinu so hoteli Poljaki vreči na nekega italijanskega častnika ročno granato, toda častnik je to še pravočasno opazil, ter napadalca podrl s kroglo iz samokresa.

Rusija in Japonska. Ob času, ko je poslal komisar za zunanje stvari, Čičerin, mirovne ponudbe ostalim državam jo je poslal tudi Japonski, toda Japonska jo je kakor znano spravila ad acta, dokler se ne razjasni razmerje med Rusijo ter zapadnimi velesilami. Toda ne samo to, jela je rovariti proti Rusiji s tem, da je zasedla otok Sahalin. Čičerin je sedaj poslal radi tega Japonski najostrejši protest, v katerem zahteva, da Japonci takoj unaknejo svoje čete z otoka Sahalina.

Ameriška vojska. Predlog o zmanjšanju redne vojske je reprezentacijska zbornica odklonila. Ameriška vojska bo štela v mirnem času 289.000 mož ter 17.800 častnikov.

Nemški poročevalci smejo na Angleško. Na vorašanje nemškega zunanjega urada, je sporočila velika britanska vlada, da bodo odslej smeli prihajati na Angleško tudi časniški poročevalci doslej sovražnih držav, toda le taki, ki niso kompromitirani in ki se obvežejo, da ne bodo delali na škodo Velike Britanije.

Madžarski komunisti niso umobolni. Zdravniški nižjeavstrijskega zdravilišča v Steinhofu izjavljajo, da sedaj tamkaj nastanjeni člani bivše madžarske vlade niso niti umobolni niti bolani na živcih in da sploh ne bivajo iz kateregakoli resnega razloga ond, marveč le vsled administrativne odredbe vlade.

Socijalistična vlada na Švedskem. Branting je predložil kralju listo novih ministrov, on sam pa prevzame predsedstvo. Vsi ministri pripadajo socijalni stranki. To je prvi popolnoma socijalistični kabinet v Škandinaviji.

Za zблиžanje Italije in Nemčije. Neki konzorcij, kateremu načeljuje baje knez Bülow namerava izdajati v Rimu velikanski dnevnik, ki naj bi imel namen zблиžati Italijo in Nemčijo. Akcijski kapital za ta list bi znašal 52 milijonov lir.

Sirsko-palestinski kralj. V Jeruzalemu je bil Emir Faisâl razglašen za sirsko-palestinskega kralja.

Proti Millerandu. Ozlovoljenje proti sedanjemu predsedniku francoskemu postaja vedno večje. Prišlo bi bilo gotovo, že do krize, da se ne podpisuje ravno novo državno posojilo, ki zahteva vsaj do 20. t. m. medstrankarsko premirje. Po 20. t. m. pa pride čisto gotovo do vladne krize ter se že ime-nuje nacionalista Barthoua za Millerandovega naslednika.

Sprememba madžarskega kurza. Prvotno se je mislilo, da postane novi madžarski ministrski predsednik Huszar, sedaj se pa trdi, da bo sestava nove vlade poverjena voditelju ljudske stranke Simonyi-Semadnu. Njegova vlada bi bila koalicijska ter bi imela namen ublažiti sedanjí radikalni režim ter privedi madžarsko notranjo in zunanjo politiko v zmernejše točnice.

Dnevne vesti.

Opozorjamo na predavanje g. dr. Müller'a v mali dvorani Narodnega doma ob 20. uri zvečer v Narodnem domu predvsem še naše primorske in koroške begunce!

Zima v spomladi. Prekrasni solnčni in topli dnevi, ki smo se jih bili navadili letošnjo zimo, so nas navdajali z nado, da se bližamo najlepšemu pomladanskemu času. Drevje in grmovje je začelo zeleneti, v razrastli travi so cvetele prve cvetlice, v grmih so se oglašali ptički, v srcih se je budila ljubezen. In naš častitljivi, zeleniški park je začel zopet doživljati ljubavne zgodbe. Toda! Naenkrat je bilo konec pomladi, konec zelenja, cvetja, petja in ljubezni; na vse je padel mrzli beli sneg. Zima v spomladi — v zimi pomlad. Vse je narobe pri ljudeh in pri naravi. Morda nam je pa tudi zimo prinesla nova Protičeva vlada. Morda hoče naravna s tem protestirati proti reakciji? Saj poznate ono pravilo, da se strup ugonablja s strupom. Tako tudi reakcija z reakcijo. Demokratski vladi je vsaj solnce sijalo, zdaj pa obstruira.

Tujci se čudijo. Tujci, ki prihajajo v Maribor se čudijo, kako je mogoče, da je Maribor tako mehak napram Nemcem, da jim dovoljuje vse, kakoli hočejo. Kako je mogoče, da imajo vse nemške trgovine izključno le nemške napise v svojih izložbenih oknih itd. Toda ne le Nemci, tudi Slovenci greši o v Mariboru v narodnem oziru silno mnogo. Iz bolne navade starih časov se poslužujejo vedno raje nemščine, nego slovenščine. Pa tudi naše vojaštvo, predvsem častniki, govore po ulicah s svojimi damami skoro izključno nemško. Iz ozirov na tujce, če že nočete drugače, nehajte vendar že enkrat z zapostavljanjem svojega narodnega jezika. Če še sami ne bomo spoštovali svojega jezika in svoje narodnosti, kedo jo bo potem spoštoval? Morda tujci?

Novo sleparjenje kmetov z denarjem. »Jugosl. Lloyd« poroča, da hodijo po deželi sleparji, ki se ponujajo kmetom, da jim pregledajo denar, ako je pravilno kolkovan. Pri tem zamenjujejo pravilno kolkovan denar s potvorjenimi bankovci, ki jih puščajo kmetom. Pred sleparji se ljudstvo opozarja.

Osepnice v okolici Maribora. V okolici Maribora pojavilo se je v zadnjem času več slučajev pravih osepnice. Prebivalstvo mesta Maribor se pozivlja, da se podyrže kakor mogoče hitro v smislu obligatoričnega cepljenja proti kozam, cepljenju, ki edino štiti pred to nevarno boleznijo. Po sedaj veljavnih postavnih predpisih za cepljenje proti kozam mora doprijeti vsak prebivalec mesta dokaz, da je bil v času od 1. januarja 1915 do 1. januarja 1919 s pozitivnim uspehom proti kozam cepljen, ali pa, da se je po 1. januarja 1919 podyrgel cepljenju proti kozam. Na Rotovškem

trgu števil 9 se vrši vsako sredo in soboto za prebivalce mesta od 9.—11. ure brezplačno cepljenje proti kozam s svežim cepivom.

Iz Matene: Dne 4. t. m. dopoldan je izbruhnil požar v gospodarskem poslopiju posestnika Antona Jankovič v Mateni, občina Iška-Loka, ter uničil vse gospodarsko poslopje, živež za ljudi, krmo za živino, gospodarsko orodje in poljedelske stroje. Škoda je ogromna, ki je krita z malo zavarovalnino. Na licu mesta so prihiteli požarna društva iz Iga, Tomišlja in Iška-Loka, ki so z neutrudljivim delovanjem omejili požar, oziroma ubranili razširjenje požara na sosednja poslopja. Pogorelec je invalid in se nahaja sedaj vsled požara v veliki bedi. Požar so zaneli otroci v njegovi odsotnosti. Dobra srca se naprošajo za materijelno pomoč.

Tobačna trafika v Rogaški-Slatini št. 44 (Pavilon) je do 30. sušca 1920 potom javnega natečaja razpisana. Enoletni kosmati dobiček je znašal 8 905 K 03 vin. Položiti se mora, predno se ponudba izroči 800 K jamščine.

Glasbena Matica v Mariboru. Na novo ustanovljeni društveni orkester, ki ima nad 50 sviračev, priredi dne 20. t. m. točno ob 20. uri zvečer v sijajni Götzovi dvorani s so delovanjem koncertne pevke, sopranistinje gospe Lovšetove pod vodstvom svojega mojsterskega dirigenta, ravnatelja Matice g. Topiča svoj prvi koncert s sledečim sporedom: I) del (kvintet na lok) 1. Grieg Eduard: a) Srčne rane (Hiert-sar), b) Zadnja pomlad (Varen), c) Preludij iz Holbergove Suite. 2. Sade Niels Wilhelm: Novo leto: a) Andante. Allo vivace, b) Andantino con motto, c) Scherzo. 3. a) Lajovic: Begunka pri zibel (Prvič). Poje ga Lovšetova. 4. Čajkovsky Peter Illič: Elegija III.—II. del (popolni orkester). 5. a) Gervaiso: Sarabanda, b) Dvorak Ant. dr. Humoreska; 6. a) Pucini: Arija iz opere Tosca, b) Grieg E.: Kozlički plešajo. c) Cheminade: Poletje. 7. d) Ambrosio Alfred a) Paysanne, b) Rondo des Lutins; 8) Dvorak Ant. Dr.: Slovanski ples št. 8. Vstopnina k koncertu je sledeča: Sledeži v prtiličju vrsta I: 25 K, II: 20 K, III: 15 K, balkonski sedeži 18 K. Stojšča: v parterju 5 K, na balkonu: 4 K; dijaška 3 K. predprodaja vstopnic se vrši pri g. Zlati Brišnik v Slovenski ulici in pri g. Höfer v Šolski ulici. V ogib gnječe pri garderobah opozarjamo nato, da se nahaja garderoba za balkonu. Z ozirom na pestri spored je velikansko zanimanje, ki vlada že sedaj med občinstvom, popolnoma upravičeno. Začetek koncerta je točno ob 20. uri in ostanejo med proizvajanjem vrata zaprta. Med I. in II. delom daljši odmor.

Koroško. Urejene razmere in ugoden položaj, tako glede prehrano kakor tudi javne varnosti in drugih stvari, prebivalstva v pasu A silno boli koroške zagrizence v Št. Vidu ob Glini. Prišli so končno do spoznanja, da se je ljudstvo obrnilo od njih ter da je zanje izgubljeno, radi tega so sedaj poskusili to spreminiti, ter popraviti, kar bi se eventualno še dalo popraviti. Odposlali so Vrhovnemu svetu v Pariz spomenico, v kateri razlagajo na dolgo in široko, kako silno škodljiva je navzočnost naših čet A pasu. Prosto izražanje ljudske volje zahteva, pravijo, da se umaknejo, na njihovo mesto pa naj bi prišle še pred ratifikacijo antantne komisije in čete, ki bi pripravile vse potrebno za plebiscit. Enak poziv so poslali tudi dr. Rennerju ter ga prosili naj zastavi pri antantnih vladah ves svojih upliv na to, da se te koroške nemške želje izpolnijo. Ti koraki št. viške deželne vlade so, kakor se nam zdi, napravljani v sporazumu z Italijani. Rodila jih je najbrže prijetnost generala Caviglije. One antantne čete, ki bi zasedle pas A, v slučaju da bi se naš čete morale umakniti bi bile brezdvomno italijanske. Postopanje Italijanov v pasu B in njih namen pa so dovelj jasni. Upamo, da jim antanta na to ne bo nasedla, ter pozivljamo našo pariško delegacijo, da v slučaju potrebe proti temu najenergičnejše protestira.

Madžarski židi na Dunaju. Na Dunaj se priseljuje vedno več madžarskih židov, ker se jim na Madžarskem pod sedanjo vlado ne godi preveč dobro. Nižjeavstrijski deželni zbor je zavzel proti temu priseljevanju, ki množi samo verižništvo in navijanje cen, najodločnejše stališče ter zahteva, da se židje spode iz Avstrije. Pa ne, da bi se zavzela zanje Jugoslavija, ter jih povabila k nam?

Dunaj izumira. Glasom uradne statistike znaša število smrtnih slučajev v mesecu januarju na Dunaju 3352. To je absolutno in relativno največje število smrtnih slučajev v enem mesecu v vsej zgodovini tega mesta. Večino smrtnih slučajev sta povzročili sušica in škrofuloza. Po poročilu »Arbeiter Zeitung« je bilo v mesecu februarju 1894 porodov ter 4020 smrti.

Število avstro-ogrske kron. Po izkazu avstro-ogrske banke od 29. februarja t. l. kroži v prometu 592 milijard kron. Od teh odpade na Avstrijo 1429, na Madžarsko 15, na Čehoslovaško, po svojemčasni cenitvi bivšega finančnega ministra dr. Rašina 7, na Jugoslavijo 6, na Poljsko 5, na Romunijo 4 milijarde. Ostanek 8 milijard odpade deloma na ozemlje, okupirano po Italijanih, deloma pa na prejšnje inozemstvo.

Uradniška menza. V četrtek zvečer se je vršil izredni občni zbor tukajšnje uradniške menze, ki je ugotovil, da zaključuje oddajna bilanca odstopivšega odbora s 15.000 K prebitka, tako, da se nahaja novi odbor v jako ugodnem položaju. Menza ima poleg tega v svojih zalogah velike množine živil, ki jih je nabavila po starih cenah, dočim so sedaj cene dotičnih živil na trgu že znatno večje. Odstopivšemu odboru se je izrekel soglasno absolutorij. Menza bo obstojala tudi še nadalje, ter so govorice, da bo prenehala, neresnične.

Tujska legija. Na Dunaju se je pojavil neki francoski podčastnik, ki je nabiral prostovoljce za francosko tujsko legijo. V kratkem času je pridobil mnogo avstrijcev, pa tudi na Dunaju živečih Čehov in Jugoslovenov. Dunajska policija pa je nabiranje prepovedala, ter poslala podčastnika čez mejo, ker bo imela Francija pravico nabirati prostovoljce za tujsko legijo komaj po ratifikaciji st. germainске mirovne pogodbe.

Tržaški Lloyd je osnoval novo brzovozno pomorsko črto iz Tista na Korfu z dalmatinskimi pristanišči kot vmesnimi postajami. Za to službo je bil določen parnik »Baron Bruck«.

Mala loterija v Julijski Benečiji. S 15. t. m. se uvede v ozemlju Julijske Benečije zopet takozvana mala loterija.

Zadnje vesti.

Monarhističen preobrat v Nemčiji.

DKU Dunaj, 13. marca. Berlinško časopisje poroča: Na döberiškem vežbališču stojita dve brigadi pripravljene, da ukorakati v mesto ter vržeti vlado. Vlada je poslala k njim admirala Trotha, da se z njimi pogaja, toda ni imel uspeha. Ob 1. uri ponoči so se dvignile döberiške čete ter korakajo proti Berlinu. Vlada je odredila vse potrebne varnostne ukrepe. Na več krajih je postavljena tudi artilerija.

DKU Berlin, 13. marca. (Wolff.) Danes zjutraj ob pol 5. ure so se döberiške čete, med njimi tudi monarhiški brigadi Erhardt in Löwenfeld, približale Berlinu ter dosegle že postaja ob živalnem vrtu.

DKU Berlin, 13. marca. (Wolff.) Danes ob 6. uri so monarhistične čete zasedle vse važnejše dele Berlina. Do nasilnosti ni prišlo. — Socijalni demokrati so proglasili generalno stavko po celi državi.

DKU Frankfurt n. M., 13. marca. »Frankfurter Nachrichten« poročajo, da je vlada ubežala iz Berlina. Poveljstvo nad monarhističnimi četami ter nad Berlinom je prevzel general von Lüttich.

Direktna pogajanja med Italijo in Jugoslavijo.

DKU Washington, 12. marca. (Brezžično.) »New York Sun« poroča iz Pariza, da so direktna pogajanja med Italijo in Jugoslavijo že pričela. Doslej pa vendar še niso privedla do nobenega pozitivnega uspeha. Novi italijanski predlog, po katerem bi dobila Jugoslavija izhod na morje med Opatijo in Reko, dočim bi Reka pripadla Italiji so Jugosloveni odbili.

Zavezniki zahtevajo izpraznitev Radgone.

DKU. Pariz, 12. marca. (Brezžično.) V čeraj se je sestala pod vodstvom Julesa Chambona na Quai d'Orsay konferenca poslanikov k novemu zasedanju. Angleški zastopniki so opozorili konferenco, da se nahajajo jugoslovenske čete še vedno v mestu Radgoni, čeprav je to prisojeno v st. germainski mirovni pogodbi avstrijski republiki. Radi tega je sklenila konferenca, da odpošlje jugoslovenski vladi takoj tozadevno noto o izpraznitvi Radgone.

Turki morajo vseeno iz Evrope.

DKU Berlin, 12. marca. Kakor poroča »Daily Mail«, je izjavil ministrski predsednik Lloyd George v spodnji zbornici, da je postalo turško vprašanje akutno. Gospodstvo Turkov v Evropi bo končano v najbližjih tednih. Sultanu se bo poslal memorandum, na podlagi katerega se bo moral preseliti iz Carigrada v Azijo.

DKU Amsterdam, 12. marca. »Daily Chronicle« poroča: Antantne čete so zasedle vse strategično važne točke ob Zlatem rogu in sploh v Carigradu. Namen zasedbe je prisiliti Turke, da izpolnijo zahteve zaveznikov.

DKU Pariz, 12. marca. (Brezžično.) Vrhovni svet se je pečal z vprašanjem razpustitve turške armade ter z vzpostavitvijo mednarodnega orožništva po macedonskem uzorcu.

Mala oznanila.

Skoraj novi čevlji št. 38 se prodajo. Stanje 280 K. Vpraša se Trubarjeva ulica št. 5, prillice, Tomac.

Mladog kožarskog pomočnika

sa dobrim preporukama išče kožarska radnja Svetozar J. Veselinović, Beograd, Poenkareva ulica broj 20. Stupiti može odmah. 4-4

Nakupovalec in prejemalec

vsakovrstnega lesa se išče. Ponudbe pod „Lesno industrijsko društvo“ na upravo tega lista. 5-4

Restavracija in hotel
pri „Zamorcu“
(hotel „Mohr“), Maribor

Izborna pristna vina. — Lepe tujske sobe.
— Najboljša jedila. — Klubova soba. —
Prostori vrt.

Za obilen obisk se priporočata
Franc in Pavla Jančer.

Rezan in okrogel les

framove — drva — oglje — kupuje vsako množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z.
MARIBOR.

Specialist za ženske bolezni in porodništvo

Dr. Benjamin Ipavic

mnogoletni asistent in operater Ljubljanske in Dunajske univerzitetne ženske in porodniške klinike (prof. E. Wertheim) ordinira od 11-12

Maribor, Gosposka ulica 46.

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

A. Vertnik

trgovina z mešanim blagom in premogom

Sodnijska ulica 17

— priporoča se občinstvu. —

S 1. aprilom t. l. je nastopiti službo

občinskega tajnika

Plača 1920 K letno. Postranski zaslužek mogoč. Za to delo sposobni brivci in drugi rokodelci na krov! Ponudbe na upravnishvo tega lista. 2-2

Cevlje, moške obleke in perilo kakor tudi potne košare in torbice za trg priporoča po najnižji ceni

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2'

Dobro blago!

5-5

Zmerne cene!

Zvornica pohištva in stavbinsko mizarstvo

Peter Hochnegger in drugovi

Maribor, Koroška cesta št. 46 in 53

priporoča

10-6

svojo zalogo pohištva iz trdega in mehkega lesa, kakor tudi vsa v to stroko spadajoča mizararska dela po tvorniških cenah.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških voz. Pojasnila v pisarni Pristanišna ulica 2.

Zadruga Ljudski dom

Maribor, Ruška cesta šte. 4

priporoča gostilničarjem, društvom, trgovcem in slavnemu občinstvu

najboljša vina vsih vrst

po solidnih cenah na drobno in debelo

Mariborska eskomptna banka

v Mariboru, Aleksandrova cesta 11

Podružnice: Murska Sobota in Velikovec.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.